

Posudek diplomové (magisterské) práce

Jméno a příjmení studenta/ky:	Adéla Pěkná
Název práce:	Democracia, Indígenas y Pachamama: Análisis del discurso de Rafael Correa y Lenín Moreno entre 2007 y 2021
Jméno oponenta práce:	Barbora Vališková

Hodnocení probíhá na škále 1 (vynikající), 2, 3, 4 (nedostatečné). V případě hodnocení 3 a 4 doplní autor/ka posudku stručný slovní komentář.

Heuristika

Zhodnoťte práci s prameny a odbornou literaturou, zejména jejich výběr ve vztahu k tématu a současnému stavu bádání.

Práce s prameny	2
Práce s odbornou literaturou	2
Současný stav bádání	3

Stručné hodnocení:

Ocenitelné je především množství primárních zdrojů, z nichž autorka v práci vycházela, přičemž většina byla zahraniční provenience. Velmi oceňuji datový korpus založený na projevech a rozhovorech prezidentů. Také sekundární zdroje dat a informací se jeví být vzhledem k tématu práce relevantní, ačkoliv otázkou současného stavu poznání v dané tematické oblasti se autorka v práci nijak hlouběji nezabývá. Ospravedlnění a teoretický přínos zpracování daného tématu tak zůstává čtenáři utajen a není jasné, jaký má analýza účel, neboť nikde v práci není zmíněno, na jaké teorie práce reaguje, co by nám takto získané poznatky měly říci a jaké dopady, ať již teoretické či praktické může přinést. Tato skutečnost úzce souvisí s formulací hlavní hypotézy textu, která není nijak teoreticky ukotvená. Stejný problém vidíme u volby samotných tematických okruhů, jež byly zvoleny pro diskurzivní analýzu. Také jejich výběr není v práci nijak vysvětlen, respektive neopírá se o relevantní teoretické či praktické argumenty, ale jeví se spíše tendenčně, jak sama autorka několikrát podotýká, neboť předpokládá, že v těchto oblastech se postoje prezidentů budou nejvíce lišit. To je ale samo o sobě nedostatečným důvodem pro analýzu. _____

Teoretická část

Zhodnoťte, zda jsou cíle/hypotéza práce, jakož i teoretické a metodologické koncepty zvoleny adekvátně k tématu.

Cíle a hypotéza práce	2
Teorie a metodologie	3
Originalita tématu a jeho zpracování	3

Stručné hodnocení:

Jak jsem již psala v předchozím bodě, hlavním problémem hypotézy je, že není nijak teoreticky ukotvená a nezávisle proměnná není následně nijak operacionalizovaná či vysvětlená. Autorka nikde v textu také nepřibližuje, jak hodlá zkoumat kauzalitu mezi danými proměnnými, tedy politickým stylem a vnitřní globální změnou latinskoamerické politiky. Dané pojmy navíc nijak nevysvětluje. Není tedy ani jasné, co autorka vnitřní globální změnou latinskoamerické politiky myslí, a to samé platí u politického stylu a jak je hodlá zkoumat. V tomto druhém případě sice z definice cílů práce lze vyvodit, že autorce jde hlavně o diskurz prezidentů a jeho srovnání, ale v průběhu práce to tak úplně nevypadá, neboť se autorka často od analýzy diskurzu odklání k popisu konkrétních kroků, opatření a jednání prezidentů. Autorka také nikde transparentně nestanovuje žádná kritéria komparace, jež by opět byla nějak teoreticky ukotvená a umožnila ji tak systematické, a především standardizované srovnání diskurzů daných dvou prezidentů. Omezuje se pouze na konstatování, že bude hledat posobnosti a odlišnosti v diskurzech, pokud jde o postoje prezidentů k daným tématům, ale to zaprvé není dostatečně ambiciózní cíl pro diplomovou práci a zadruhé nereflektuje stanovenou hypotézu práce, kde deklaruje analyzovat autoritářský versus demokratický styl prezidentů jako důsledek „globálních“ trendů latinskoamerické politiky. Teprve v páté kapitole autorka zmiňuje koncepty jako soutěživé autoritářství, neliberální demokracie, polyarchie apod., ale zaprvé většinu z nich nijak blíže nevynezuje (chybí operacionalizace, popis kritérií) a zadruhé je následně buď vůbec neaplikuje (koncepte Schmittera a Carl 1991) nebo je práce s nimi problematická. Tak například koncept soutěživého autoritářství slouží k analýze režimu, a nikoliv politického stylu jedné osoby, neboť reflektuje předně institucionální pravidla hry, pročež tvrzení autorky, že Correa naplňuje kritéria soutěživého autoritářství, je přinejmenším nepřesné, a navíc není založeno na nějaké systematické analýze, protože autorka analyzovala do té doby diskurz, a nikoliv ekvádorský režim! Pro dané tvrzení zde nenacházíme ani důkazy ani oporu v literatuře a existujících výzkumech! To samé platí pro Dahlovu polyarchii.

Forma a struktura práce

Zhodnoťte, zda struktura práce odpovídá zvolené metodologii a problematice, zda je aplikována příslušná odborná terminologie a text splňuje formální požadavky kladené na diplomovou práci (stylistika a pravopis).

Struktura práce	3-4
Odborná terminologie	3

Stylistika a pravopis	3
Poznámkový aparát, bibliografie, způsob citování	3-4

Stručné hodnocení:

Struktura práce je velmi problematická. Práce je roztříštěná, chybí zde jasná argumentační linka, jež by propojovala jednotlivé části práce. Teoretická východiska a vymezení konceptů se v práci nachází na různých místech, jak autorku zrovna napadne, přičemž řada takto vymezených konceptů či analytických nástrojů zůstává následně zcela nevyužita (např. Index demokracie od Economist Intelligence Unit; koncept populismu atd.) nebo je jejich vymezení tak stručné a povrchní, že práce s nimi není možná.

Chaotičnost psaní autorky se projevuje i v rámci jednotlivých kapitol, kdy autorka často skáče od jednoho k druhému a čtenář se tak naprosto ztrácí. Jedním příkladem z mnoha je např. kapitola věnující se analýze postojů vlád k otázce původních obyvatel, kdy autorka nejprve popisuje situaci původních obyvatel, poté ustanovení v ekvádorské ústavě, najednou skáče ke slibům Correy, ale prezidenta Morena vynechává, k němu se dostává až při popisu konfliktu mezi prezidentem Morenem a puebls indígenas. Aniž by daný konflikt nějak interpretovala z hlediska vládního postoje k původním obyvatelům, najednou skáče opět ke Correoovi, aby nakonec začala popisovat obecně charakteristiky ekvádorského indigenního hnutí, avšak bez objasnění toho, jak tyto informace ovlivňují analýzu či její závěry. Působí to tak, že autorka píše o všem a ve výsledku vlastně o ničem. Čtenář musí neustále dešifrovat, co asi autorka chtěla předloženými informacemi říci, protože sama to většinou neobjasňuje. Navíc ty postoje či vztahy vlád s původními obyvateli nejsou často vyvozovány z diskurzů prezidentů, ale spíše z jejich politik a konkrétních opatření, což nebylo cílem práce! Analýza se tak spíše jeví jako nevydařená kompilace popisu obecného politického vývoje v období posledních dvou vlád, a to navíc ve velmi povrchní rovině. Nepřehlednost struktury jen dokresluje poslední pátá kapitola, kde se autorka nelogicky vrací k vymezení a vztahu daných vlád k demokracii, což mělo být již obsahem druhé kapitoly. Smysl této paté kapitoly mi tudíž zůstává utajen. Ostatní koncepty zde představené poté nezapadají do vymezení čtyř tematických oblastí, jež si autorka stanovila v diskurzech prezidentů analyzovat, pročez jejich zařazení do práce rovněž nerozumím. V daných kapitolách je uvedena řada informací, jež na první pohled nijak nesouvisí s cílem práce a autorka čtenáři tuto spojitost nijak neobjasňuje (např. obecný vývoj neoliberalismu ve vybraných státech Latinské Ameriky, problematika socialismu XXI. století). Práce se tak zbytečně natahuje.

Pokud jde o práci s citacemi, nacházíme v textu nemalé množství problémů. Předně, řada tvrzení, jež autorka předkládá, není v práci nijak podložena (ani empirickými daty/argumenty ani odkazy na relevantní zdroje informací). Toto je zásadní problém nejen z hlediska standardů citování, ale také kvality a předně validity analýzy. Těch příkladů nepodložených tvrzení je v práci opravdu velké množství. Jen pro ilustraci např. str. 88, kde autorka tvrdí, že nynější návrat levice v Latinské Americe souvisí s únavou z pravicových vlád, aniž by zde byly uvedeny nějaké průzkumy veřejného mínění či odkazy na existující výzkumy, str. 15, kdy autorka mluví o volebních podvodech ve volbách 2017 opět zcela bez důkazů či odkazu na relevantní zdroj informací, str. 40, kde autorka tvrdí, že média porušovala zákon z dílny Correoovy vlády a páchala trestné činy, když publikovala články s cílem zdiskreditovat znovu bez jakýchkoliv konkrétních příkladů, důkazů či odkazů na jiné práce, jež by to dokládaly či str. 38, kde autorka přichází s tvrzením (jež se navíc v práci objevuje podruhé), že média vlastněná bankami vedou neospravedlnitelné pomlouvačné kampaně, aniž by to nějak prokázala či

odkázala na relevantní zdroj nebo alespoň zmínila o jaká konkrétní média se jedná. Tato silně normativní, obecná, a především nepodložená tvrzení výrazně snižují kvalitu, věrohodnost a validitu celé práce! Znovu opakují, že takových příkladů nalezneme v práci nespočet a jedná se tak jen o ilustrativní ukázky.

Pokud jde o přímé citace, práce s nimi rovněž není ideální, neboť některé z nich se v práci i několikrát opakují, což opět činí práci nadměru dlouhou. Některé přímé citace navíc zůstávají bez jakékoliv interpretace ze strany autorky, což je rovněž problematické, neboť by neměly nahrazovat její vlastní text a argumentaci (např. při analýze vztahu Morena k socialismu XXI. st.).

Práce také trpí řadou gramatických a stylistických chyb. Některé věty jsou obtížně srozumitelné.

Analytická část

Zhodnoťte analytickou (aplikační) část práce, zpracování a analýzu pramenů i odborné literatury, jakož i jejich interpretaci a konečně naplnění cílů či hypotézy práce.

Analýza pramenů a literatury	3
Interpretace studované problematiky	3-4
Naplnění cílů/hypotézy práce	3

Stručné hodnocení:

Většina problémů, jimiž pochopitelně analýza trpí, byla zmíněna již u předchozích bodů. Nejzásadnější výtkou, pokud jde o analýzu, je, že řada předkládaných tvrzení a závěrů zůstává ve spekulativní rovině, neboť je autorka nijak nedokládá, ať již prostřednictvím empirických důkazů, propracované argumentace či odkazem na již existující výzkumy a prameny. Například dochází k závěru, že Correa je populistou, ale zcela zde chybí argumentace, na základě čeho tak soudí, ačkoliv zde pojem populismu vymezuje, nijak s ním nepracuje a jednoduše jen konstatuje závěr. Často chybně interpretuje data, jako když z diskurzů vyvozuje závěry, které taková analýza jednoduše neumožňuje jako např., že dědictvím prezidenta Morena je rekonstrukce ekvádorské demokracie. Práce nikde nezkoumá kauzální vztahy ani mechanismy, tudíž nemohla k takovému závěru dojít. To samé platí u její hlavní hypotézy. Ačkoliv autorka v závěru tvrdí, že svou hypotézu potvrzuje, tedy že za proměnou stylu prezidentů jsou „globální“ regionální faktory, činí tak pouze na základě jakési „korelace“, která navíc může být falešná, neboť autorka nemůže a nikde nevylučuje vliv vnitřních faktorů v Ekvádoru!

Závěr poté reflektuje chaos a zmatení celé práce, neboť tam, kde autorka údajně shrnuje závěry ohledně stylu vládnutí, najednou hodnotí dopady konkrétních politik daných prezidentů typu snižování chudoby apod. Závěr je navíc plný doslovně shodných pasáží uvedenými již v předchozích částech práce a také soudů, jež nebyly předtím nijak podrobeny analýze nebo se opírají o slabé a nepřesvědčivé argumenty jako např. že Moreno obnovil ekvádorskou demokracii pomocí konzultací a referendum. Correa snad tyto mechanismy nevyužíval? A nedochází autorka k závěru, že za jeho vlády prochází Ekvádor de-demokratizací? Autorka si v závěru také místy protiřečí, neboť tvrdí, že Correova vláda je stoupencem socialismu XXI. století na základě toho, že je oddaná péči o životní

prostředí, avšak v předchozích částech práce několikrát zmiňuje, že Correova vláda obětovala ochranu životního prostředí finanční efektivitě těžby!

Velké problémy vidím také u analýzy narativního stylu prezidentů, kde nám jednak opět chybí jasná kritéria srovnání, což vede k tomu, že u každého prezidenta se autorka nahodile vyjadřuje k různým věcem, a to zcela nesystematicky. Navíc některé soudy jsou činěny arbitrárně (bez dodání objektivních kritérií srovnání) a jsou tak spíše subjektivního rázu (bez dodání přesvědčivých důkazů či argumentace), jako když autorka dochází k závěru, že Correův diskurz je přesvědčivý a dokáže přitáhnout posluchače nebo když tvrdí, že Correa má diskurz čísel a statistik. Na základě čeho autorka činí takovýto závěr? V diskurzu nestačí zmínit procento, abychom činili takovéto závěry. Co znamená „discurso potente que tiene contenido“? A jak autorka došla k takovému hodnocení, respektive na základě jakých kritérií? Je tedy Morenův diskurz „impotente“? U Morena poté navíc autorka hodnotí spíše obsah sdělení než narativní styl a přijde mi, že sama autorka se místy ztrácí v tom, co vlastně analyzovala. Jednoduše celá tato kapitola stojí na vodě a opírá se spíše o subjektivní názory a hodnocení autorky, než dopředu a transparentně stanovená a teoreticky ukotvená kritéria.

Pokud jde o samotnou analýzu diskurzivních postojů prezidentů k daným tematickým oblastem, je třeba uzavřít, že se jedná asi o nejzdařilejší část. Přesto však analýza trpí řadou nedostatků. Tak například v případě vlády Lenína Morena se analýza jejím postojem k demokracii zabývá jen okrajově a spíše je zaměřená na sebezprezentaci a legitimizaci vlády než na obsah konceptu demokracie. To, že v některých citovaných diskurzech je zmíněno slovo svoboda či demokracie ještě neznamená, že z daného diskurzu je možné odhalit postoj vlády k daným konceptům. Také v rámci tematické oblasti „původní obyvatelé“ nevíme, na základě čeho autorka zhodnotila postoj vlády Lenína Morena, neboť autorka zde analyzuje spíše jeho útoky na Correu než jeho vztah k pueblos indígenas a životnímu prostředí. Poté navíc skáče k výčtu Correových úspěchů (str. 56), jež navíc opět nejsou v práci podloženy žádnými empirickými daty, a nakonec dochází k závěru, že Moreno v tomto ohledu udržuje stejný diskurz jako Correa. Příklady Morenových diskurzů ohledně dané problematiky však zcela chybí, respektive vidíme zde jediný, kde obhajuje těžbu v souladu s přírodou, ale ostatní se týkají kritiky Correovy vlády, a nikoliv extraktivismu či původních obyvatel. Toto patrně plyne z faktu, že autorka míchá dohromady analýzu diskurzu s reálnou politikou a konkrétními kroky daných prezidentů, což mohou být sice související, ale často odlišné věci. Co tedy autorka analyzuje – diskurz či politiku?

Spolupráce se školitelem

Vyplňuje pouze vedoucí práce. Zhodnoťte kvalitu spolupráce se studentem/kou, jeho komunikaci v průběhu psaní práce, zapracovávání podnětů atp. na jedné straně a na straně druhé samostatnost zpracování DP.

Kvalita spolupráce se školitelem	
Samostatnost práce	

Stručné hodnocení:

Celkové hodnocení:

Předkládaná diplomová práce měla ambici zpracovat jistě zajímavé, aktuální a v latinskoamerickém kontextu povýtce relevantní téma. Škoda jen, že autorka daného potenciálu náležitě nevyužila. V textu nacházíme celou řadu problémů jak teoreticko-metodologického tak analytického rázu (viz předchozí komentáře). Přesto však je třeba říci, že autorka shromáždila poměrně bohatý datový základ pocházející z primárních zdrojů a v některých částech díky představeným diskurzům poodhalila postoje vlád k některým zásadním politickým tématům, které ekvádorskou společnost v demokratické éře ekvádorské politiky sužují. Analýza je však spíše chaotická, místy nepodložená a nesystematická či v některých případech (prokazování kauzality) dokonce absentující, což výrazně snižuje validitu některých závěrů, s nimiž autorka na závěr práce přichází. Přesto se domnívám, že při vydařené obhajobě a zodpovězení otázek, jež byly v průběhu tohoto posudku zformulovány, může být práce akceptovatelná, ačkoliv po jejím přečtení a na základě všech uvedených důvodů se domnívám, že je na hranici obhajitelnosti.

Navržená známka: 3-4

Datum: 31.8.2022

Podpis: Barbora Vališková